

Kas ir valoda?

Ar valodas palīdzību cilvēki sazinās.

1. Kādas skaņas var dzirdēt apkārtējā pasaulē? Uzzīmē un pastāsti!

1.1. Ieklausies apkārtējās skaņās! Pastāsti, ko tu šobrīd dzirdi!

1.2. Pajautā klasesbiedram un stāsti pats, kādas skaņas var dzirdēt

- a) no rīta,
- b) pa ceļam uz skolu,
- c) mājas un skolas pagalmā!

2. Ieklausies skaņu daudzveidībā!

1) <https://www.youtube.com/watch?v=eKFTSSKCzWA>

Kādas skaņas tu dzirdēji? Vai vari tās atdarināt?

2) <https://www.youtube.com/watch?v=U3ecmX33e94>

Kā skan zāģis?

3) <https://www.youtube.com/watch?v=B43JyTSknI0>

Kā rūc traktors?

4) <https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?g=3&r=1103265&f=1>

Klausies putnu dziesmas!

5) <https://www.youtube.com/watch?v=20IVpbGiygI>

Klausies dziesmu!

2.1. Par ko dziedāja putni?

2.2. Par ko bērni dziedāja dziesmā?

2.3. Salīdzini savas un klasesbiedru atbildes uz jautājumiem!

2.4. Uz kuru jautājumu bija vieglāk atbildēt?

Valoda sastāv no vārdiem.
Runātie vārdi sastāv no skaņām.
Vārdiem ir nozīme.

2.5. Nosauc skaņas tādā secībā, lai veidotos vārds!

K E M A N E

2.6. Kā tu domā, kā putni saprot cits citu?

3. Lasi tekstu!

Pēc Viestura Klimpiņa

Dziedāšana

Pavasārī daudzi putni skaļi un skaisti dzied. Tāpēc cilvēki viņus nosaukuši par dziedātājputniem. Dzied galvenokārt putnu tēviņi. Viņi pirmie sameklē ligzdiņu un, skaļi un skanīgi dziedot, aicina putnu mātītes viņiem pievienoties un veidot draudzīgu ģimeni. Putnu tēviņš ar savu skaļo dziesmu paziņo citiem putniem, ka šī ligzda pieder viņam.

Attēls: Pexels.com

3.1. Izveido jautājumus par tekstu un uzdod tos klasesbiedriem!

4. Darbs grupās. Sameklējiet tīmeklī informāciju par to, kā “runā” dzīvnieki!

1. Atveriet vietni www.youtube.com!
2. Ierakstiet meklētājlodziņā atslēgvārdus
“kā runā dzīvnieki”!
3. Uzklikšķiniet “meklēt”!
4. Izvēlieties 2–3 video par to, kā “runā” dzīvnieki!
5. Skatieties video, pēc katra fragmenta par kādu dzīvnieku
uzklikšķinot uz “pauze”!
 - Kā rīkoties, ja nezināt, kur atrast “meklēt” vai “pauze”?

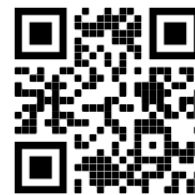
Pajautāt klasesbiedriem.

Pajautāt skolotājam.

6. Veidojiet jautājumus par redzēto un dzirdēto un pierakstiet tos uz kartītēm!
7. Uzdodiet sagatavotos jautājumus citām grupām!

Atbildot uz citu grupu jautājumiem, varat izmantot vārdus: *ņaud, čiepst, rej, kviec, blēj, zviedz, šņāc, pēkšķina, zum, ūjina, kladzina, kurkst.*

4.1. Meklē vārdu *ņaudēt, čiepstēt, riet, kviekt, blēt, zviegt, šņākt, pēkšķināt, zumēt, ūjināt, kladzināt, kurkstēt* nozīmes skaidrojumus vārdnīcā, piemēram, www.tezaurs.lv!

5. Kā tu domā, kāpēc cilvēkiem ir vajadzīga valoda?

6. Lasi tekstus un savieno ar atbilstošo ziņu labajā pusē!

– Cik tev gadu?
– Būs 15. Bet pagaidām ir 8.

– Man vecāki uzdāvināja kaķēnu.
– 😊 😊 😊

– Es domāju, ka rudens man patīk tāpēc, ka var lasīt sēnes, var bradāt pa pelķēm, var palīdzēt omītei rakt tupeņus un vākt ābolus.

Ar valodas palīdzību mēs paužam emocijas.

Ar valodas palīdzību mēs kaut ko pastāstām, izsakām domas.

7. Lasi Māras Cielēnas dzejoli!

Valoda

Nolaižas putns uz palodzes.
Vālodze? Nē, pelēks balodis.
Gludo galviņu pieliecis,
Ieklausās: kas tā par valodu?

Latviešu valoda, balodi,
Pasaulē jaukāka valoda.

“Lūdzu, mammīt, tēti, paldies!
Vecmāmiņ, sa-mī-ļo-si-mies!

Labvakar, māsiņ, brālīt, labrīt!”
Simt veidos labu var pasacīt.

Klausās un mācās balodis
Pasaulē jaukāko valodu.

7.1. Nosaki dzejoļa galveno domu! Pasvītrotās dzejoļa rindas, kurās izteikta galvenā doma! Izmanto atgādni “Es meklēju galveno domu tekstā”!

7.2. Vai tu piekrīti dzejoļa galvenajai domai?

7.3. Pabeidz teikumu!

Mana dzimtā valoda ir...

7.4. Nolasi savu teikumu par dzimto valodu un klausies citu klasesbiedru izteikumus!

7.5. Kurš no klasesbiedru izteikumiem tev īpaši patika? Kāpēc?

8. Aizpildi pašvērtējuma tabulu!

Es	Jā	Daļēji	Nē
- zinu, ar ko cilvēku runa atšķiras no citām skaņām; - saprotu, kas ir valoda un kāpēc cilvēkam vajadzīga valoda;			
- protu meklēt informāciju tīmeklī; - protu atrast vārda nozīmes skaidrojumu vārdnīcā;			
- lasu un saprotu, par ko ir teksts; - protu izveidot jautājumus par tekstu;			
- protu izteikt savas domas; - protu lūgt palīdzību skolotājam un klasesbiedriem.			

Izdales materiāls

Galvenās domas noteikšana tekstā

Ziemas diena ir īsa. Vēlu aust gaisma, un agri iestājas krēsla, pēc tam tumsa. Ir gara nakts. Arī saulīte parādās reti un uz īsu brīdi. Mazie putniņi steidz sameklēt barību, jo tumsā viņi neredz.

Uzraksti, kāda ir teksta galvenā doma!

Annijas kaķi sauc Miks. Kaķim ir balts un pūkains kažoks. Tikai astīte un ķepiņas ir melnas. Mikam patīk ķert peles un zivis no bļodas. Annijai ļoti patīk spēlēties ar kaķi. Annijas kaķis ir visskaistākais.

Uzraksti, kāda ir teksta galvenā doma!

Dzeguze kūko: “Ku-kū, ku-kū!” Par dzeguzes dziesmu priecājas visi. Katru pavasari cilvēki gaida, kad atskanēs pirmais dzeguzes ku-kū.

Uzraksti, kāda ir teksta galvenā doma!

Draudzenes Eva un Lana ir pazīstamas jau kopš bērnības. Viņas kopā sēž skolas solā. Nekad nestrīdas. Bieži ciemojas viena pie otras. Cik labi, ka ir tāda draudzene!

Uzraksti, kāda ir teksta galvenā doma!

Vieni no mīļākajiem svētkiem ir Ziemassvētki. Tos gaida gan lieli, gan mazi. Mājās smaržo pēc tikko ceptām piparkūkām. Tiek gatavotas dāvanas. Bērni gaida Ziemassvētku vecīti.

Uzraksti, kāda ir teksta galvenā doma!

Rudens ir viens no gadalaikiem. Tas iezīmē pāreju starp vasaru un zimu. Par rudens sākumu vēstī pirmās salnas. Rudens īpatnība ir mākoņains laiks, ilgstošs, smidzinošs lietus, migla. Rudenī pastiprinās vēja ātrums, plosās vētras. Taču var būt arī skaidrs un saulains laiks, kad temperatūra dienā var pakāpties pat līdz 20 °C. To dēvē par atvasaru.

Uzraksti, kāda ir teksta galvenā doma!
